

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

93. An si iudex Ecclesiasticus non condemnet Clericum in pœnam legis laicalis, possit illum iudex laicus condemnare? Ex part. 4. tr. 1. res. 29.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

in §.1. cui hunc titulum apposuit. Defenditur hæc doctrina à Diana nouissimè contra hanc conclusionem scribente; nec ego, vt ipse asserit in meis resol. p. 5. tr. 1. resol. 19. docui, vt legentibus patebit, Clericos non esse vassallos Principum temporalium, sed tantum in d. resol. adduxi pugnantes sententias, referendo Valscum, & Martham; meam opinionem non aperui, vnde apertè subiunxi illa verba, sed quidquid sit de hoc, &c. Ergo malè Gonzalez docet absolutè me sententiam Marthæ qui docuit Clericos non esse vassallos Principum, etiam docuisse, sed bona eius venia iste Auctor sapius me citat pro sententiis, quas non teneo; vnde lib. 2. c. 7. n. 31. asserit me docere in p. 1. tr. 2.

resol. 6. priuilegia Regibus concessa Bullam Cœnæ non reuocare; sed ego ibi, vt legentibus patebit, hoc in eius §. 2. non assero, sed tantum auctores pro vtraque sententia adduco, & meam opinionem non promo. Item lib. 2. c. 13. n. 43. asserit me immemorem meci approbare praxim retinendi litteras Apollolicas in p. 1. tr. 2. resol. 12. sed me in dicto loco talem praxim non approbare pater legentibus, & satis probaui in discept. Apolog. de Retensione Bullarum, contra Salgadum resol. 3. in fine.

11. Ad id verò quod Gonzalez, vbi supra n. 21. asserit, posse Iudices laicos Clericos in Rempubl. debacchantes, secundum leges, & earum pœnas coercere, præsertim si Iudex Ecclesiasticus decessit, & citat plures Doctores, & inter illos me ipsum in p. 1. tr. 2. resol. 7. & 17. Resp. quod debebat dicere me locis cit. obseruasse cum Salas de legib. tr. 14. dispu. 14. scilicet 9. n. 11. dictos casus esse metaphysicos, & vix in praxi accidere posse; vnde Doctores à Gonzalez, & à me citati loquuntur, quando periculum esset in mora ad eundem Summ. Pontif. vel alios superiores Ecclesiast. & Clericorum libertas in manifestam cederet secularis Reip. perniciem; tunc asserunt dicti Doctores, posse Principes laicos non auctoritatè & iurisdictionaliter, sed vim vi repellendo cum moderamine inculpatæ tutelæ per viam naturalis defensionis Rempubl. à Clericis tueri, & seruare indemnem. Malè igitur Gonzalez vbi supra in his casibus, vt dixi metaphysicis, tribuit Iudicibus laicis ex vi legum auctoritatè coercitiuam in Clericos, nam hoc nunquam dixerunt Doctores: ab ipso citati, & præsertim ego ipse, iis enim casibus non dicuntur. Laici Clericos punire vi legum ciuiliu, sed per viam iustæ defensionis impedire, ne quid agant contra leges, sed vt dixi, hi casus vix moraliter accidere possunt. Et hæc dicta sufficiant in mei defensionem aduersus ea, quæ nominatim contra me nouissimè docuit suprascriptus Gonzalez, vir aliàs, satis quidè doctus, & eruditus.

Quæ hic est supra Ref. 110. & 24. & lege supra ex Ref. 25. Verum.

Quæ hic est supra Ref. 7. & in aliis eius annot.

Quæ hic est supra Ref. 34. & in aliis eius annot.

Quæ hic est supra Ref. 110. & 24. & lege supra ex Ref. 25. Verum.

resol. 7. ex Vasquez & Salas, index Ecclesiasticus non debet Clericis violentibus leges ciuiles eandem pœnam infligere, quæ laicis statuta est. Imò Surdus consil. 301. num. 38. docet in tali casu iudicem Ecclesiasticum non debere eos punire pœna temporali, si lex Ecclesiastica nõ accessit. Sed quidquid sit de hoc, certum est Ecclesiasticos mitiori pœna plectendos esse. Adde quòd negligentia, vel iniustitia iudicis Ecclesiastici non præbet auctoritatè iudicibus laicis, vt possint exercere iurisdictionem in Clericos, sicuti facerent si illos damnarent ad pœnam legis laicalis, licèt esset lata propter publicam vilitatè; ergo excludenda est suprascripta opinio Mexia.

Quæ hic est supra Ref. 90. in eius §. vlt. & infra in Ref. seq. §. Suppono, prope finem, & in Ref. 96. recitantes in fin. & in Ref. 100. §. vlt. & in Ref. 117. §. etiam licèt esset lata propter publicam vilitatè; ergo excludenda est suprascripta opinio Mexia.

RESOL. XCIV.

An Clerici possint vendere vinum adinuicem, & de aliis quibus statutis quoad hanc materiam contra Immunitatè Ecclesiasticam? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 52.

*§. 1. R*espondeo ex communi sententia DD. Clericos posse vendere per famulos suos vinum & similia, tam ex patrimonialibus, quàm beneficialibus, non solum in mensura magna, & vt dicitur, ad grossum, sed etiam ad mensuras minutas, neque ad hoc dicitur negotiari. Ita glossa 1. in cap. negotiatiorem, 88. dispu. Abbas in cap. 2. n. 1. de cleric. vel monach. Geminianus & Francus in cap. vnic. de vita & honest. Cler. in 5. Bertachinus tract. de gabellis part. 2. q. 7. Roland. vol. 4. consil. 71. num. 9. & alij, quos asserere & sequitur Belletus in disquis. Cler. tit. 1. §. 21. num. 15. Genuens. in praxi Archiep. capit. 62. numer. 7. Prosper de Augustino in addit. ad sum. Quaranta, ver. veltigal. Squillante de priuileg. Cler. cap. 8. num. 38. & Barbosa part. 2. allegat. 13. Marta part. 4. cas. 3. num. 13. & alij. Difficultas est, an si aliquis iudex laicus staturer vt venditores vini debeant præstare fideiussionem ad solvendas pœnas, & in hoc casu interrogatus includeret etiam venditores vini Clericorum, vel si præciperet venditores vini non posse illud vendere nisi in quatra domo distante ab Ecclesia, quæritur an hæc statuta sint contra immunitatè Ecclesiasticam? & affirmatiuam sententiam teneo.

Sup, hoc infra in §. Resol. modo discurre, & in §. Resol. modo respondere. huius Ref. & infra in Ref. seq. & in tom. 6. tract. 3. Ref. 128.

2. Verum vt veritas luceat, suppono primò quòd dicitur statutum contra immunitatè Ecclesiasticam, siue indirectè, siue directè id fiat, ex cap. statutum, de hæret. in 6. siue expressè, siue tacitè, ex cap. Clericis §. nos igitur, de immunit. Eccles. in 6. & etiam si non loquatur de personis Ecclesiasticis; & ita docet Valenzuela in defens. consil. Pauli V. part. 3. n. 123. Maynardus de priuileg. Eccles. art. 22. num. 20. & 70. Mandellus vol. 2. consil. 8. num. 3. Marta de iurisdic. part. 4. cent. 1. cas. 62. num. 9. Duardus in Bull. Cœn. lib. 2. can. 15. quest. 19. num. 2. Fagnanus in tract. de validitate consil. Pauli V. part. 3. fol. 59. Guevara in propugn. libert. Eccles. assert. 1. §. 5. num. 36. & Surdus consil. 301. num. 7. & alij.

Sup, hoc infra in Ref. 200. §. Et quinto.

3. Suppono secundò Clericos non esse exemptos à legibus ciuilibus quatenus cum libertate Ecclesiastica non repugnant, vt sunt leges circa pretia rerum, mensuras vendendi, & similia, & ideo Villalobos in summ. tom. 1. tract. 2. diff. 31. num. 1. sic ait, [Los Ecclesiasticos todos, estan obligados à las leyes & 92. & in ciuiles que pertenegen a buena gouernacion y paz de la Republica, como son la tasa del trigo y otras cosas semejantes. el fundamento desta conclusion es que los tales tambien son vecinos como los demas y aunque sean efentos de la jurisdiccion, no lo han de ser en las de mas cosas que les pertenegen como à Ref. miembros de la Republica, mas ha fe de aduertir que

Sup, hoc quod hic supponitur vique ad not. seq. sup. in Ref. 90. §. & 92. & in aliis postis in annot. 1. huius vit. Ref. 92. & hic infra in §. vit. huius à Ref.

RESOL. XCIII.

An si iudex Ecclesiasticus non condemnet Clericum in pœnam legis laicalis, possit illum iudex laicus condemnare? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 29.

*§. 1. A*d hoc dubium respondet Ludouicus Mexia in pragm. taxa panis concl. 5. n. 71. & seq. vbi sic ait; Pœna pragmatice inferenda est quoad Clericos per iudices Ecclesiasticos, & non à iudice laico, nisi quando iudex Ecclesiasticus requisitus dictam pœnã Clerico infligere recusaret, aut negligens esset, plusve debito differret, vel si leuem pœnam imponeret, nam tunc iudex secularis posset se intromittere, & vsque ad debitam pragmatice pœnam supplere. Hæc Mexia.

2. Quæ quidem omnia sunt contra immunitatè Ecclesiasticam, nam, vt ego docui part. 1. tract. 2.